

Handläggare: Åsa Levander
Telefon: 08-508 25 415
asa.levander@stockholm.se

Till
Socialnämnden

Arbetet med sociala insatsgrupper i Stockholms stad

(1 bilaga)

Förvaltningens förslag till beslut.

1. Socialnämnden godkänner föreliggande rapport gällande stadens arbete med sociala insatsgrupper.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnderna för kännedom

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Social insatsgrupp kan beskrivas som en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer i den unges nätverk som tillsammans koordinerar insatser för att stödja den unge att upphöra med kriminalitet. Det är alltså en samordning av insatser. Skillnaden från tidigare nätverksarbete är polisens mer aktiva roll och deltagande i arbetet samt en handlingsplan med mål och ansvarsområden som ska följas upp kontinuerligt. Socialtjänsten har huvudansvar för att sociala insatsgrupper kommer till stånd, men både polis och skola ska delta aktivt i detta arbete.

I bifogad rapport presenteras hur det pågående arbetet med sociala insatsgrupper fortlöper i de stadsdelsförvaltningar som har påbörjat insatsen. Förvaltningen koordinerar arbetet genom stöd och utbildningsinsatser. Samtal har inletts med Ersta Sköndals högskola gällande en utvärdering och FoU-medel finns avsatta för detta.

Bakgrund

Socialnämnden gav i april år 2011 förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie om förutsättningarna för försöksverksamhet med sociala insatsgrupper i Västerort i Stockholms stad (Tjänsteutlåtande, dnr 3.2- 0073/2011). Syftet med förstudien var att undersöka vad förslaget med sociala insatsgrupper konkret skulle innebära för arbetet i socialtjänstens ungdomsgrupper. Den planerade förstudien övergick under 2011 till ett utvecklingsarbete med att koordinera och stötta det lokala uppbyggnadsarbetet med sociala insatsgrupper i Västerort och sedan även Skarpnäck. I budgeten för 2012 anmodas fler stadsdelsförvaltningar att påbörja arbetet med sociala insatsgrupper. Socialnämnden kommer att leda det utvecklingsarbete som pågår i staden. Arbetet att skapa strukturer och organisation har kommit igång under hösten 2011 i de fyra stadsdelsförvaltningar som påbörjat arbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Sammanfattning av rapporten

Bakgrund och utvecklingen av sociala insatsgrupper

I februari 2009 beslutade regeringen att förordna länspolismästaren i Stockholms län, Carin Götblad, till särskild utredare för att leda en utredning. Syftet med utredningen var att lämna konkreta åtgärdsförslag för att förhindra kriminella grupperingars etablering i samhället, vilket resulterade i betänkandet *Kriminella grupperingar – motverka rekrytering och underlätta avhopp* (SOU 2010:15). Betänkandets slutsats var att kriminella grupperingar allt mer kommit att framstå som ett allvarligt samhällsproblem och för att effektivt kunna motverka kriminella nätverk måste nyrekrytering till dessa nätverk förhindras. Vidare måste personer som vill hoppa av grupperingar få hjälp och stöd att bryta sin kriminella livsstil. Ett av förslagen som presenterades i betänkandet var *sociala insatsgrupper* som innebär en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer som tillsammans arbetar för att stödja den unge att upphöra med kriminella handlingar. Polismyndigheten i Stockholms län var intresserad av att i samverkan med stadsdelförvaltningarna i Västerort inleda försöksverksamheter. I och med detta beslutade socialnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie om förutsättningarna för att inleda försöksverksamhet.

Förstudien som socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag att utföra (Tjänsteutlåtande, dnr 3.2- 0073/2011) övergick till ett utvecklingsarbete med att koordinera och stötta det lokala uppbyggnadsarbetet med sociala insatsgrupper i Västerort och sedan även Skarpnäck. Det arbetet pågår och ytterligare stadsförvaltningar i staden har påbörjat eller kommer inom en snar framtid att påbörja arbetet med sociala insatsgrupper. I oktober 2011 bildade socialförvaltningen en styrgrupp för sociala insatsgrupper med syfte att stödja utvecklingen av sociala insatsgrupper i Stockholms stad samt berörda närpolisområden. En utvecklingsgrupp bildades också med representanter från socialtjänsten i aktuella stadsdelförvaltningar, berörda närpolisområden och utbildningsförvaltningen. Deltagarna ges möjlighet att lyfta frågor, hinder och utvecklingsområden.

Den 3 mars 2011 beslutade regeringen att Rikspolisstyrelsen skulle initiera en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper i 12 pilotområden i landet. Rikspolisstyrelsen ska utifrån detta uppdrag redovisa goda exempel samt effekter av införandet av sociala insatsgrupper i pilotverksamheterna och bidra till vidare implementering i resten av landet. Ett av de områden som utsågs var Spånga-Tensta stadsdelförvaltning. Rikspolisstyrelsen ska slutredovisa sitt uppdrag till

regeringen den 31 oktober 2012. Utvärderingen av det nationella pilotprojektet utförs av Ersta Sköndals högskola.

Arbetsätt i en social insatsgrupp

Social insatsgrupp kan beskrivas som en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer i den unges nätverk som tillsammans koordinerar insatser för att stödja den unge att upphöra med kriminalitet. Det är alltså en samordning av insatser. Skillnaden från tidigare nätverksarbete är polisens mer aktiva roll och deltagande i arbetet samt en handlingsplan med mål och ansvarsområden som ska följas upp kontinuerligt. I de stadsdelsförvaltningar som har påbörjat detta arbete beviljar socialtjänsten ett bistånd i form av insatsen social insatsgrupp. Socialtjänsten har huvudansvar för att sociala insatsgrupper kommer till stånd, men både polis och skola ska delta aktivt i detta arbete. Det motivationsarbete som krävs löpande samt presentationen av möjligheten med en social insatsgrupp åligger alla huvudaktörer. Det ska finnas ett påskrivet samtyckesformulär för att polis och andra aktörer ska få ta del av den information som uppkommer i samband med detta. Den unge och föräldrarna ska veta hur länge nätverket kommer att engagera sig intensivt och det ska finnas ett datum för hur länge samtyckesblanketten gäller. I de sociala insatsgrupperna ska individuella handlingsplaner utarbetas med tydliga mål för den unge och där ska också beskrivas vilken aktör i nätverket som ansvarar för att få detta mål uppfyllt. Den unge och föräldrarna ska delta i utformningen av den individuella handlingsplanen. De ungdomar som i dagsläget har erbjudits social insatsgrupp är de som har eller har haft kontakt med socialtjänsten tidigare.

Nuläge i stadsdelsförvaltningarna

Spånga- Tensta stadsdelsförvaltning deltar som ett av de tolv pilotområden i den nationella satsningen. I dagsläget är tre sociala insatsgruppsärenden igång och ytterligare två på förslag.

I *Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning* har ett socialt insatsgruppsärende påbörjats och ett är på gång, samtycke finns.

Rinkeby- Kista stadsdelsförvaltning har ett inkommande ärende gällande en person som ska komma hem efter en placering, samtycke finns. En samordnare är anställd som under år 2012 ska arbeta med struktur och rutiner för stadsdelens arbete med sociala insatsgrupper, i samarbete med polisen. Tjänsten finansieras av stadsdelsförvaltningen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning anställde två lotsar i september 2011 utifrån beviljade ekonomiska medel från Söderortsvisionen. Lotsarna arbetar bl.a. med sociala insatsgrupper. För närvarande har de fyra ärenden igång.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har fått medel från Söderortsvisionen och har anställt två koordinatörer som fr.o.m. februari arbetar med att bygga upp strukturen för sociala insatsgrupper i samverkan med polisen.

Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltning har också beviljats medel från Söderortsvisionen som bl.a. kommer att användas till att bygga upp arbetet med sociala insatsgrupper i Rågsved. En person är anställd för att arbeta med detta under år 2012.

Farsta stadsdelsförvaltning har nyligen lämnat in en ansökan till Söderortsvisionen om medel för att kunna starta upp sociala insatsgrupper.

Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalms stadsdelsförvaltningar anordnar tillsammans med socialförvaltningen och närpoliserna inom City polismästardistrikt en halvdagsinformation om sociala insatsgrupper i början av april år 2012.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att sociala insatsgrupper ser lovande ut i de stadsdelsförvaltningar som har påbörjat arbetet. Det är ett fåtal ärenden igång, men i dessa har man skapat bra samverkansstrukturer runt aktuell individ. Polisens har fått en mer aktiv roll i nätverket och detta har visat på fördelar för både individ och föräldrar. Även om man har haft en god samverkan mellan socialtjänst och polis sedan tidigare, så har sociala insatsgrupper bidragit till att intensifiera detta ytterligare. Förvaltningen kommer därför att under 2012 fortsätta att koordinera och stötta utvecklingsarbetet med att starta upp sociala insatsgrupper i stadsdelsförvaltningarna. Gemensamma utbildningsinsatser kommer att anordnas för socialtjänst, polis och skola. Förvaltningen kommer också att utreda formen för att kunna stötta de stadsdelsförvaltningarna som önskar tillsätta samordnare under uppbyggnadsskedet. BAS & Stockholms ungdomstjänst kommer att kopplas till de sociala insatsgrupperna genom särskild kvalificerad kontaktperson (SKKP). På uppdrag från stadsdelsförvaltningarna kan SKKP arbeta aktivt i den sociala insatsgruppen. Social insatsgrupp i kombination med SKKP kan erbjudas som en insats i påföljden ungdomsvård eller enligt SoL alternativt LVU. Samtal har inletts med Ersta Sköndals högskola gällande en utvärdering och FoU-medel finns avsatta för detta. De personer som än så länge ingår i social insatsgrupp är få, men tillsammans med Ersta Sköndals högskola tittar förvaltningen på hur man ska kunna följa dessa individer och mäta effekter.

Bilaga

1. Arbetet med sociala insatsgrupper i Stockholms stad.